

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 463/2012-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. J., bytom O., zastúpeného A., s. r. o., B., v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. M. K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súkromie podľa čl. 22 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 13 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva obrany Slovenskej republiky a žiadosťou Vojenského obranného spravodajstva o udelenie súhlasu na použitie informačno-technického prostriedku vo veci vedenej pod sp. zn. VS111-V-91/2011 a rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne o udelení súhlasu na odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky z 23. augusta 2011 vydaným pod sp. zn. KS TN-VV-174-1/2011-Ntt 137 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. J. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola faxom 30. apríla 2011 a 4. mája 2012 poštou doručená sťažnosť Ing. M. J. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súkromie podľa čl. 22 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 13 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru postupom Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo obrany“) a žiadosťou Vojenského obranného spravodajstva (ďalej aj „vojenské obranné spravodajstvo“ alebo „VOS“) o udelenie súhlasu na použitie informačno-technického prostriedku (ďalej aj „ITP“) vo veci vedenej pod sp. zn. VS111-V-91/2011 a rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) o udelení súhlasu na odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky z 23. augusta 2011 vydaným pod sp. zn. KS TN-VV-174-1/2011-Ntt 137.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že 1. marca 2012 bol v rámci trestného konania vedeného Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) pod sp. zn. IV Gv 4/11 vypočutý v procesnom postavení svedka – poškodeného a v rámci tohto výsluchu bol informovaný o tom, že na základe žiadosti vojenského obranného spravodajstva a súhlasu na odpočúvanie udeleného krajským súdom došlo k odpočúvaniu jeho telefonických hovorov, ktoré boli realizované prostredníctvom jeho mobilného telefónu.

Zároveň bol sťažovateľ zo strany generálnej prokuratúry upovedomený o začatí trestného stíhania vo veci trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa voči viacerým príslušníkom VOS.

Sťažovateľ uviedol, že odpočúvaním jeho telefonických hovorov došlo k zásahu do jeho práva na súkromie, pretože podľa neho tento zásah nezodpovedal zásadám legality, legitimity a proporcionality. K tomu uvádza judikatúru ústavného súdu a tvrdí, že v jeho prípade nepochybne došlo k nezákonnému a neodôvodnenému odpočúvaniu.

V tejto súvislosti sťažovateľ uvádza, že zásah do súkromia bol síce vykonaný na základe zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane pred odpočúvaním) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane pred odpočúvaním“), ale nebol vykonaný v súlade s týmto zákonom, keďže VOS v žiadosti uviedlo *„nepravdivé, predstierané a zámerne vykonštruované skutočnosti tvrdením, že sťažovateľ ako záujmová osoba je podozrivá z poškodzovania vojensko-hospodárskych záujmov Slovenskej republiky... v dôsledku čoho bol informačno - technický prostriedok použitý až do 22. 11. 2011, čím bola sťažovateľovi spôsobená vážna ujma na právach upravených v čl. 16 ods. 1, čl. 22 ods. 1, ods. 2 Ústavy SR., čl. 13 Listiny... a čl. 8 ods. 1, ods. 2 Dohovoru...“*, a z dôvodu, že rozhodnutie krajského súdu *„nebolo vydané na základe dôvodov, ktoré by boli pravdivé, čím došlo k porušeniu práva sťažovateľa na súdnu ochranu, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie...“*.

Sťažovateľ ďalej poukazuje na to, že *„Odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky bolo vykonávané na účastníckej stanici evidovanej na meno sťažovateľa, pričom táto bola používaná na súkromné hovory sťažovateľa s jeho rodinnou, priateľmi a známymi Súkromné hovory sťažovateľa sa týkali jeho súkromného, rodinného a intímneho živom, ktorý si váži a nadovšetko ctí...“*

... sťažovateľ dlhé roky pracovne pôsobil v oblasti vojenskej obrany, odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky bez splnenia zákonných podmienok u neho vyvolalo pocit krivdy. Sťažovateľ vždy vykonával svoju prácu svedomito a zodpovedne a nikdy neohrozil záujmy Slovenskej republiky...

Z takéhoto postupu Vojenského obranného spravodajstva sťažovateľ dedukuje jednoznačný záver, že odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky boli voči nemu nasadené s úmyslom mu zámerne poškodiť, pričom doteraz nevie v akej

konkrétnej oblasti a z akých konkrétnych dôvodov Tieto skutočnosti v ňom pritom vyvolávajú ešte väčší pocit neistoty a strachu o svoju rodinu, ako aj o vlastnú osobu...

... spôsob zásahu do súkromia sťažovateľa otriasol dôverou sťažovateľa v dodržiavanie základných princípov právneho štátu mocenskými štruktúrami štátu (súdmi a Vojenským spravodajstvom). Sťažovateľ je otrasený zo skutočnosti, že došlo k neoprávnenému zásahu do jeho súkromia nezákonnými postupmi a na základe vymyslených skutočností zo strany Vojenského obranného spravodajstvu. Zároveň je však otrasený aj faktom, že mu nebola zo strany Krajského súdu v Trenčíne poskytnutá súdna ochrana, keď súd zjavne riadne a dostatočne nepreveril skutočnosti uvedené v žiadosti o udelenie súhlasu na použitie informačno-technických prostriedkov a pri vydaní rozhodnutia o udelení súhlasu vychádzal z jednostranných tvrdení Vojenského obranného spravodajstva, čím zásah do jeho súkromia umožnil.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Ministerstvo obrany... žiadosťou Vojenského obranného spravodajstva o vydanie rozhodnutia na udelenie súhlasu k použitiu informačno-technického prostriedku vo veci vedenej pod sp. zn. VS111-V-91/2011 a Krajský súd v Trenčíne rozhodnutím o udelení súhlasu na odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky zo dňa 23.08.2011 vydaným pod sp. zn. KS TN-VV-174-1/2011-Ntt 137 porušil základné právo Ing. M. J. na súkromie podľa čl. 22 ods. 1 a 2 Ústavy... a podľa čl. 13 Listiny..., právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1a 2 Dohovoru... a základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a podľa čl. 36 ods. 1 listiny... a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru...

Žiadosť Vojenského obranného spravodajstva o vydanie rozhodnutia na udelenie súhlasu k použitiu informačno-technického prostriedku vo veci vedenej pod sp. zn. VS111-V-91/2011 a Rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne o udelení súhlasu na odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky zo dňa 23.08.2011 vydané pod sp. zn. KS TN-VV-174-1/2011-Ntt 137 sa zrušujú.

Ing. M. J. sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 30 000 €..., ktoré sú Ministerstvo obrany Slovenskej republiky a Krajský súd v Trenčíne povinné spoločne a nerozdielne zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Ing. M. J. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia trovy konania v sume 269,5 EUR...“

II.

Podľa čl. 127 ods. ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval, preskúmal, či obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

1. V predmetnej sťažnosti sťažovateľ napadol postup ministerstva obrany a vojenského obranného spravodajstva, ktorý bol podľa neho nezákonný, pretože ich žiadosť o udelenie súhlasu na použitie informačno-technického prostriedku „*obsahovala*

nepravdivé, predstierané a zámerne vykonštruované skutočnosti“, a týmto postupom malo dôjsť k porušeniu jeho označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru.

Sťažovateľ teda v konaní pred ústavným súdom napadol sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy taký postup ministerstva obrany a vojenského obranného spravodajstva, ktorý bol povinný aj oprávnený preskúmať krajský súd, ktorý aj rozhodol o ich žiadosti konečným rozhodnutím z 23. augusta 2011. Z uvedeného je zrejmé, že z tohto dôvodu nie je daná právomoc na prerokovanie sťažnosti v konaní pred ústavným súdom vo vzťahu k postupu ministerstva obrany, resp. vojenského obranného spravodajstva.

Ústavne vyjadrenému princípu subsidiarity (čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy) by odporovalo, ak by ústavný súd konal o sťažnosti aj vtedy, keď vo veci konal a rozhodoval iný súd. Uznáním právomoci v takom prípade by ústavný súd nahradzoval alebo opakoval konanie, ktorým by posudzoval žiadosť vojenského obranného spravodajstva pred príslušným všeobecným súdom, čo je neprípustné a súčasne by to bolo aj zasahovaním do právomoci všeobecných súdov [v tomto prípade krajského súdu (čl. 142 ods. 1 ústavy)].

Z toho dôvodu ústavný súd vo vzťahu k postupu ministerstva obrany a vojenského obranného spravodajstva sťažnosť sťažovateľa odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. V časti sťažnosti týkajúcej sa namietaného porušenia základných práv sťažovateľa zaručených čl. 22 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 13 a čl. 36 ods. 1 listiny a práv sťažovateľa zaručených čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. KS TN-VV-174-1/2011-Ntt 137 a jeho rozhodnutím z 23. augusta 2011 vydaným v tomto konaní, ktorý možno v zmysle § 49 zákona o ústavnom súde označiť za „iný zásah“, ústavný súd opätovne poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v zmysle ktorej rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd, resp. iný orgán verejnej moci (napr. III. ÚS 181/04, III. ÚS 29/09).

Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom adresovaným všetkým fyzickým osobám a právnickým osobám namietajúcim porušenie svojich základných práv alebo slobôd, v intenciách ktorého tieto musia rešpektovať postupnosť tejto ochrany a domáhať sa primárne ochrany u toho orgánu verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Ústavný súd pridržiavajúc sa uvedených východísk pri posúdení tejto časti sťažnosti z pohľadu namietaného porušenia sťažovateľom označených článkov ústavy, listiny a dohovoru v prvom rade upriamuje pozornosť na obsah čl. 142 ods. 1 ústavy, podľa ktorého súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

V občiansko-právnej sfére sa obsah predmetného článku ústavy premieta už do úvodných ustanovení procesného kódexu, najmä ustanovenia § 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, podľa ktorého občianske súdne konanie je jednou zo záruk zákonnosti a slúži na jej upevňovanie a rozvíjanie a každý má právo domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené.

Pokiaľ ide vo všeobecnosti o ochranu súkromia, podľa ustanovenia § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) má fyzická osoba právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Ďalšie čiastkové práva, ktoré korešpondujú aj s obsahom sťažovateľom označených článkov ústavy, listiny a dohovoru vrátane možností nápravy, ktorej sa dotknutá osoba môže žalobou na príslušnom všeobecnom súde domáhať, sú upravené v ustanoveniach § 12 až § 16 Občianskeho zákonníka. Jednotlivé čiastkové práva, ktorým sa na základe ustanovení § 11 až § 16 Občianskeho zákonníka poskytuje ochrana, sú v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka vypočítané len demonštratívne. Z rámca všeobecnej úpravy ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka nemožno vylúčiť ani ďalšie práva poskytujúce

ochranu jednotlivým stránkam osobnosti fyzickej osoby a jej slobodnému rozvoju, ako sú právo na ochranu súkromného a rodinného života, právo na osobnú slobodu, slobodu pohybu a pobytu a na ochranu obydlia, ako aj právo na realizáciu svojich záujmov vrátane záujmov profesionálnych a odborných. Z uvedeného vyplýva, že občianskoprávna úprava práva na ochranu osobnosti poskytuje sťažovateľovi dostatočné a účinné prostriedky ochrany proti porušovaniu jeho základných práv a slobôd neoprávneným zasahovaním do práv a právom chránených záujmov spojených s jeho osobnosťou, s jej fyzickou a psychickou integritou a rozvojom (m. m. III. ÚS 132/02).

Podstatou námietok sťažovateľa boli argumenty o tom, že namietaný súhlas na odpočúvanie udelené krajským súdom nezodpovedá požiadavkám legality, legitimacy a proporcionality, ktoré sa skúmajú pri posudzovaní odôvodnenosti zásahov do práva na súkromie. Súčasne vyslovil názor, že žiadosti VOS obsahovali „*nepravdivé, predstierané a zámerne vykonštruované skutočnosti tvrdením, že sťažovateľ ako záujmová osoba je podozrivá z poškodzovania vojensko-hospodárskych záujmov Slovenskej republiky*“, a keďže krajský súd na podklade týchto žiadostí udelený súhlas na odpočúvanie, nemôže byť zbavený zodpovednosti za tento zásah do jeho práva na súkromie. Sťažovateľ vyslovil dôvodné pochybnosti o ich nedostatočnej odôvodnenosti, a tým predstrel aj námietku o porušení jeho práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a judikatúry ústavného súdu právo na ochranu tajomstva správ podávaných prostredníctvom telefónu je súčasťou ústavou a dohovorom zaručeného práva na ochranu súkromia, zásahy do ktorého sú prípustné len výnimočne v prípadoch a spôsobom ustanoveným zákonom, a len vtedy, ak sú nevyhnutné v záujme zabezpečenia právnym poriadkom chránených hodnôt (rozhodnutie vo veci Klass a ostatní c. Spolková republika Nemecko zo 6. septembra 1978, I. ÚS 274/05).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti pri poskytovaní ochrany základným právam obsiahnutým v ústave postupuje v intenciách judikatúry ESLP. V zmysle tejto judikatúry sa posudzujú zásahy do práva na súkromie z troch hľadísk, a to z hľadiska

legality, legitimacy a proporcionalita. Legalita znamená, že štát môže zasiahnuť do práva na súkromie len vtedy, ak takýto zásah pripúšťa zákon a právna norma ho upravuje dostatočne jasne na to, aby bol za ustanovených podmienok predvídateľný. Legitímnosť zásahu do práva na súkromie je spojená s jeho účelom, ktorý je definovaný v čl. 8 ods. 2 dohovoru, teda zásah do práva na súkromie je prípustný len vtedy, ak je to v záujme štátu z dôvodu ochrany národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, v záujme spoločnosti z dôvodu zabezpečenia hospodárskeho blahobytu krajiny, ochrany zdravia alebo morálky a v záujme jednotlivcov z dôvodu ochrany práv a slobôd iných. Proporcionalita znamená, že štát môže zasiahnuť do práva na súkromie len v tom prípade, keď je to nevyhnutné (za daných okolností nie je možné legitímny cieľ dosiahnuť inak) a pri dodržaní zásad a princípov vlastných demokratickej spoločnosti (I. ÚS 274/05, III. ÚS 80/08).

V namietanom prípade ústavný súd zistil, že krajský súd 23. augusta 2011 udelil súhlas na odpočúvanie telefonických hovorov uskutočnených prostredníctvom jeho jedného mobilného telefónu. Súhlas bol udelený na dobu troch mesiacov, a to od 23. augusta 2011 do 22. novembra 2011.

Uznesením prokurátora generálnej prokuratúry sp. zn. IV Gv 4/11 z 20. februára 2012 bolo vznesené obvinenie piatim bývalým príslušníkom VOS (jednému ako páchatelovi a zvyšným štyrom ako účastníkom trestného činu) za pokračujúci zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), f), h), a j) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom poškodzovania cudzích práv podľa § 375 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), h) a j) Trestného zákona.

Z označeného uznesenia vyplýva, že na podklade dosiaľ zistených skutočností je dostatočne odôvodnený záver, že obvinení sa mali uvedených trestných činov dopustiť konaním v rozpore s § 3, § 4 a § 6 zákona o ochrane pred odpočúvaním, v rozpore s § 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve

v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vojenskom spravodajstve“), ako aj v rozpore so „Smernicou pre použitie informačno-technických prostriedkov VOS“.

Konaním obvinených príslušníkov VOS malo dôjsť k spôsobeniu škody viacerým osobám, ktorej príčinou malo byť nelegálne odpočúvanie telekomunikačných prevádzok dotknutých osôb. Jedným z poškodených v rámci trestného konania, predmetom ktorého je trestná činnosť bývalých príslušníkov VOS, je aj sťažovateľ. Ten sa 1. marca 2012 v rámci svojho výsluchu v procesnom postavení svedka – poškodeného v zmysle § 46 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok (v znení zákona č. 650/2005 Z. z.) účinného od 1. januára 2006 v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) pripojil k trestnému konaniu a podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku si voči obvineným uplatnil nárok na náhradu škody. Súčasne vyhlásil, že o tomto jeho nároku nebolo dosiaľ rozhodnuté v žiadnom konaní.

Podľa § 46 ods. 1 Trestného poriadku poškodený je osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda alebo boli porušené či ohrozené jej iné zákonom chránené práva alebo slobody. Trestný poriadok v tomto ustanovení priznáva poškodenému viaceré procesné práva, ale, samozrejme, aj právo na uplatnenie nároku na náhradu škody. Ako vyplýva z § 46 ods. 3 Trestného poriadku, poškodený má právo uplatniť tento svoj nárok voči osobe obvinenej z trestného činu.

Ústavný súd konštatuje, že činnosť a konanie bývalých príslušníkov VOS majúce podobu žiadostí, na základe ktorých krajský súd udelil súhlasy na odpočúvanie, je predmetom trestného konania, ktoré nebolo dosiaľ právoplatne skončené. Príslušníci VOS sú v danej trestnej veci obvinení zo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa a prečinu poškodzovania cudzích práv, pretože krajskému súdu mali predložiť nepravdivé informácie o údajnom podozrení z protiprávneho konania sťažovateľa a iných osôb, čím ho mali viesť do omylu a dosiahnuť udelenie súhlasov na odpočúvanie.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na § 1 Trestného poriadku, podľa ktorého tento zákon upravuje postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní, pričom treba rešpektovať základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb.

Z uvedeného vyplýva, že je úlohou orgánov činných v trestnom konaní, ktoré ako predstavitelia verejnej moci ako prvé vstupujú do konania, aby objasnili protiprávnu činnosť obvinených, a teda aby obstarali dôkazy pre účely náležitého zistenia skutkového stavu v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie a aby pripravili súdu podklady na prijatie spravodlivého rozhodnutia. V tomto štádiu trestného konania je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní zistiť a preukázať, že obvinení konali spôsobom a v úmysle, ktorý predpokladajú skutkové podstaty uvedených trestných činov. Orgány činné v trestnom konaní sú povinné objasniť, či obvinení konali protiprávne a či spôsobili ujmu na právach sťažovateľa a ďalších poškodených tým, že predložením žiadostí obsahujúcich nepravdivé skutočnosti uviedli krajský súd do omylu, ktorý v dôsledku toho mal dospieť k záveru, že sú splnené všetky predpoklady na udelenie súhlasu na odpočúvanie.

Ústavný súd zdôrazňuje, že pôvod dôkazov, ktoré sa bývalí príslušníci VOS snažili proti sťažovateľovi zadovážiť, ako aj spôsob ich obstarania je v súčasnej dobe predmetom trestného konania. To znamená, že sťažovateľ sa nemusí pred tvrdenou nezákonnosťou dôkazov brániť ako obvinený v trestnom konaní, pretože ochrana jeho práv sa stala súčasťou procesu, v rámci ktorého sa objasňuje a preukazuje trestná činnosť tých, ktorí mali jeho práva porušiť. Dôkazom toho, že túto povinnosť prebrali na seba v prvom rade orgány činné v trestnom konaní, je aj argumentácia generálnej prokuratúry obsiahnutá v uznesení sp. zn. IV Gv 4/11 z 20. februára 2012, z ktorej vyplýva, že protiprávnym konaním obvinených mala byť sťažovateľovi (a ďalším poškodeným) spôsobená vážna ujma na jeho právach podľa ústavy a listiny a dohovoru, ktoré garantujú ochranu súkromia.

Vychádzajúc z uvedeného a odvolávajúc sa na čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených

kompetencií, ústavný súd sťažnosť odmietol z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie. Totiž trestné konanie, predmetom ktorého je zistenie a objasnenie údajných protiprávnych zásahov do sťažovateľovho práva na súkromie a v rámci ktorého si sťažovateľ ako poškodený uplatnil nárok na náhradu škody voči obvineným, nie je právoplatne ukončené. Táto okolnosť zatiaľ vylučuje ingerenciu ústavného súdu v danej veci.

Pri prejednaní námietok sťažovateľa mal tiež ústavný súd na pamäti aj svoje skoršie rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 354/2012 z 11. júla 2012 týkajúce sa takmer totožnej veci iného účastníka konania. V tejto veci ústavný súd pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť iného účastníka konania odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. V označenom rozhodnutí ústavný súd konštatoval, že súhlas na odpočúvanie udelený krajským súdom považuje za zodpovedajúci požiadavkám legality, legitimacy a proporcionality, a dodal, že podľa jeho názoru krajský súd všetky podklady, ktoré mu boli v tejto súvislosti predložené, správne vyhodnotil ako postačujúce na odôvodnenie zásahu, resp. obmedzenia práva na súkromie sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu ústavný súd medzi uvedeným súhlasom na odpočúvanie a namietaným porušením práva na súkromie nezistil príčinnú súvislosť.

V daných okolnostiach však ústavný súd musí predovšetkým poukázať na podmienky a procedúry súvisiace s rozhodovaním o použití ITP, ktoré sú záväzným spôsobom upravené v ustanoveniach § 1 až § 4 zákona o ochrane pred odpočúvaním a na základe ktorých rozhodoval krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň aj povinný poskytnúť sťažovateľovi ochranu vo vzťahu k základným právam podľa ústavy a listiny a právam podľa dohovoru, ktorých porušenie sťažnosťou na ústavnom súde namieta.

Nielen táto okolnosť, ale predovšetkým znenie ustanovenia § 8 zákona o ochrane pred odpočúvaním vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených práv sťažovateľa zaručených ústavou, listinou a jeho práv zaručených dohovorom.

Podľa ustanovenia § 8 zákona o ochrane pred odpočúvaním použitie ITP, vyhotovenie záznamu alebo skopírovanie záznamu, ktoré sa uskutoční v rozpore s týmto zákonom, zakladá zodpovednosť štátu, ako aj osoby, ktorá zákon porušila tak, že nezákonné správanie nariadila, schválila alebo sa ho inak dopustila. V poznámkach pod čiarou vzťahujúcich sa na predmetné ustanovenie sú obsiahnuté odkazy na zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (v súčasnosti zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), Trestný zákon a Občiansky zákonník.

Aj uvedená (špeciálna) právna úprava poskytuje sťažovateľovi dostatočné záruky a možnosti na uplatnenie svojich práv, ak sa preukáže, že použitie ITP v jeho prípade vybočovalo z medzí zákona.

Ústavný súd nemôže suplovať výkon právomoci všeobecných súdov danú im čl. 142 ods. 1 ústavy a ani nahrádzať činnosť ďalších orgánov verejnej moci, do právomoci ktorých je zverené vyšetrowanie podozrení zo spáchania trestných činov a pod. Ústavný súd nie je súdom skutkovým.

Zo skutkového stavu sťažovateľom v sťažnosti podrobne prezentovanom je podľa názoru ústavného súdu zrejmé, že existujúce prostriedky ochrany svojich základných práv garantovaných mu ústavou a listinou, ako aj práv garantovaných mu dohovorom, ktorých porušenie namietal, pred všeobecnými súdmi neuplatňoval, resp. ešte ani uplatniť nemohol. To však neznamená, že ústavný súd sa v tomto štádiu zmocní úlohy zisťovať a posudzovať skutkové okolnosti postupu pri použití ITP proti jeho osobe a v konečnom dôsledku rozhodovať o zákonnosti tohto postupu, pretože touto právomocou, ako to je už odôvodnené, nedisponuje.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v časti namietajúcej porušenie označených základných práv podľa ústavy a listiny a práv podľa dohovoru postupom VOS týkajúcim sa použitia ITP na základe rozhodnutia krajského súdu z 23. augusta 2011

vydaného pod sp. zn. KS TN-VV-174-1/2011-Ntt 137 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne III. ÚS 447/2012).

Ústavný súd na základe uvedených skutočností preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2012